

ארגון 'בטרם' לבטיחות ילדים:

20 שנה של קידום בטיחות ילדים בישראל

בישראל, בדומה למדינות מפותחות אחרות, תאונות הן הגורם העיקרי להיפגעות, נכות ולתמותה של ילדים. מדי שנה נהרגים בישראל 117 ילדים בתאונות בבית, בדרכים ובמרחב הציבורי, כ-24,000 ילדים מאושפזים עקב תאונות וכ-190,000 מגיעים לחדרי המיון.

על רקע מציאות זו הוקם ארגון 'בטרם' לבטיחות ילדים (ע"ר), אשר שם לו למטרה לפעול לקידום בטיחות ילדים וצמצום היפגעותם. הארגון הוקם ב-1995 ומאז פועל להעלות את נושא בטיחות הילדים לסדר היום הציבורי, להוביל תרבות של בטיחות ולהציל חיי ילדים.

במהלך 20 שנות פעילותו נרשמו לזכות הארגון הישגים מוכחים המתבטאים בירידה בתמותת ילדים ב-48% הודות לעבודה ברמה הלאומית והמקומית ובעיקר העלאת המודעות והעלאת הנושא על סדר היום הציבורי.

ארגון 'בטרם' חרט על דגלו להוביל תרבות של בטיחות ילדים בגילי לידה עד 18. מטרתו המרכזית הינה להביא להפחתה בהיקף ההיפגעות של ילדים בכל סוגי ההיפגעות הבלתי מכוונת (בית וחצר הבית, מוסדות חינוך, דרכים ומרחב ציבורי), ולהעלאת המודעות הציבורית בכללותה לנושא זה. לשם כך פועל הארגון ברמה הבינלאומית, הלאומית והמקומית, תוך שילוב מגוון אסטרטגיות מוכחות ודרכי פעולה.

ארגון 'בטרם' פועל בשיתופי פעולה הדוקים וחילופי ידע עם גורמים בחו"ל. הארגון חבר בארגון הגג האירופאי לבטיחות הילדים European Child Safety Alliance ובארגון הבינלאומי Safe Kids Worldwide.

ארגון 'בטרם' יוזם ומקדם חקיקה ורגולציה בנושא בטיחות הילדים, נוטל חלק בפורומים ציבוריים ובוועדות לאומיות במגוון היבטי בטיחות (חקיקה, תקינה, פיתוח סטנדרטים ותוכניות ועוד), מפתח ומפעיל תכניות התערבות מותאמות תרבותית, מקדם פעולות הסברה לציבור הרחב באמצעי המדיה השונים, מניע רשויות מקומיות לעסוק בנושא, אחראי לכתיבה ופרסום דו-שנתון: 'דוח לאומה – היפגעות ילדים בישראל', ולפרסום מגוון מחקרים וניירות עמדה מקצועיים בתחום.

ארגון 'בטרם' נבדק ע"י ארגון מידות ועמד בתנאים לקבלת תו מידות לאפקטיביות בהצטיינות בציון משוקלל ראוי לשבח. בנוסף, בשנת 2012 קיבל הארגון את אות האפקטיביות לעשייה חברתית.

דוגמאות לפעילות הארגון

מהלכים לאומיים לקידום וניהול בטיחות ילדים

ארגון 'בטרם' שותף בקידום מהלכים לאומיים מרכזיים - תכנית לאומית לבטיחות ילדים והקמת מערך לאומי לנתוני היפגעות ילדים.

- תכנון וגיבוש תכנית רב-שנתית לבטיחות ילדים ע"פ החלטת ממשלה 4289, בהובלת משרד הבריאות וייעוץ וליווי ארגון 'בטרם' וארגון ECSA האירופאי. התוכנית הינה בין-משרדית, ומושתתת על מיזם המובל על ידי ארגון הגג האירופי לבטיחות ילדים בשותפות עם האיחוד האירופי, ארגון הבריאות העולמי ויוניצף.
- הקמת המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים - מיזם National - NAPIS Pediatric Injury & Safety Surveillance, בשיתוף משרד הבריאות. מטרת המיזם ריכוז נתונים אודות היפגעות ילדים הנאספים במקורות שונים ומיצוי הידע שנצבר ככלי לניהול וקידום בטיחות ילדים במדינת ישראל.

מהלכי חקיקה ותקינה לקידום בטיחות ילדים

- ייזום והובלת חקיקה ותקינה כדוגמת חוק הגבלת טמפרטורת מים, שינוי פקודת התעבורה בנושא מושבי בטיחות; הסעות תלמידים וקסדות, תקנות למניעת חנק לילדים ועוד.
- ייזום וניהול ועדות רב-מקצועיות לפיתוח סטנדרטים חדשים בנושא בית בטוח לילדים, ניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר והדרכת הורים בנושא בטיחות ילודים ושחרור ילודים במושבי בטיחות בבתי חולים. כמו כן, התאמת סטנדרטים בינלאומיים לצרכי מדינת ישראל, כדוגמת סטנדרט ה- MDS (Minimal Data Set) לרישום היפגעות ילדים.
- שותפות בוועדות ופורומים לאומיים כדוגמת הוועדה לקביעת סטנדרטים לבטיחות במעונות היום - משרד הכלכלה, תת-הוועדה לבטיחות ילדים במסגרת היוזמה לעתיד בריא 2020 במשרד הבריאות, הוועדה הבין משרדית לבטיחות ילדים בחברה הערבית מטעם המועצה הלאומית לבטיחות בית ופנאי במשרד הבריאות ועוד.

שותפות במהלכי פיתוח בינלאומיים

- במסגרת ECSA, מייצג ארגון 'בטרם' את משרד הבריאות במיזם TACTICS לשנים 2011-2014, שמטרתו לפתח ולהטמיע תוכניות ממשלתיות לקידום בטיחות ילדים ומניעת היפגעותם, ולפתח ולהטמיע שימוש ב- Good Practice אירופאי לקידום בטיחות ילדים.

- במסגרת Safe Kids Worldwide שותף ארגון 'בטרם' להובלת תהליך בניית מודל עולמי עבור ארגון הבריאות העולמי ו-Safe Communities - בנושא קהילות בטוחות לילדים (Safe Community for Children) יחד עם אוסטריה, אוסטרליה, דרום אפריקה וניו זילנד.

תכניות שפותחו על ידי ארגון 'בטרם' ואומצו על ידי מדינות נוספות:

- ארגון 'בטרם' פיתח מספר תכניות התערבות ייחודיות אשר אומצו על ידי מדינות ברחבי העולם. ECISA במסגרת Good Practice המליץ על 2 תכניות שפיתח ארגון 'בטרם' כתוכניות מובילות שינוי באופן מוכח (טיפ טיפת בטיחות לטיפות החלב ו-Buckle Up - פרויקט רב-מערכתי לקידום נסיעה בטוחה ברכב).
- תכנית שירות לתחקירי היפגעות, הדרכת משפחות ואיסוף נתונים במחלקות האשפוז - 'שירות אישי לבטיחות ילדים', אומצה על ידי Safe Kids אוסטריה וארגון Safe Kids Worldwide בוחן אימוץ התוכנית, התאמתה והטמעתה בקרב המדינות החברות בברית.